

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNA NAŠEHO

Kázání ze soboty 22.1.2022 – br. Jiří Beneš

Ř 1,3-4

Jak Pavel vnímá Ježíše? Co nás učí si o něm myslet? Ježíš je mimořádná postava. Na počátku listu Římanům řekne Pavel o Ježíšovi, že byl člověkem, v němž byla tak velká moc „*Ducha svatosti*“, že vstal z mrtvých. „*Zmrtvýchvstání*“ (viz 14,9) je synonymum pro vzkříšení, ovšem s tím rozdílem, že se neuvádí Bůh jako subjekt dění: Ježíš vstal z mrtvých sám. To je podle Pavla zásadní sdělení a proto jej klade na počátek svého listu a pak jej opakuje v 2 Tim 2,8. Ale nevymyslel ji Pavel. Je to výpověď, kterou tenkrát všichni znali, která žila (byla živá) v myslích věřících a ovlivňovala jejich i Pavlův život. A působí dosud – dosud o ní lze říci, že je živým slovem. Na něm Pavel učí, co je třeba si uvědomit o sobě a o Bohu. A jak na to reagovat (jak to zpracovat).

Pavel toto živé slovo nazývá „*Boží evangelium o jeho Synu*“ (1,1.3). Evangelium je sdělení, které vyjadřuje způsob, jakým se Bůh v dějinách přiblížil člověku v Ježíši Kristu. Přiblížil se k němu Duchem svatosti, jehož mocí je člověk Ježíš po „*svém zmrtvýchvstání uveden do moci Božího Syna*“. Ježíš je, či lépe prokázal se být „*Božím Synem*“ právě proto, že vstal z mrtvých. Ježíš je Mesiáš (řecky „*Kristus*“), který se svým zmrtvýchvstáním stal naším Pánem – vládcem a vysvoboditelem. Jeho vstup do role vladaře se děje jeho zmrtvýchvstáním.

Věta „*ve svém zmrtvýchvstání byl uveden*“ je další nepřímou výpovědí o skrytém Bohu pomocí trpného rodu (zde popisuje pohyb vzhůru). V 1,3-4 „*je vůdčí a rozhodující slovo by ustanoven*“ a to „*v moci*“, neboť „*před tím byl Synem Božím v bezmoci*“ (8,3), „*to je v poniženosti, v chudobě ... dobrovolným zřeknutím božské podoby nebo podstaty*“ (Žilka). Zmrtvýchvstáním „*se Ježíš ... nestává někým, kým předtím nebyl, není teprve dosazen, nýbrž definitivně zjeven, potvrzen ... jako ten, kým je odjakživa*“ (Söding). Zmrtvýchvstání „*bylo*“ Ježíšovo „*nastolení*“ jako Božího Syna (1).

Bůh promluvil o svém „*Synu, jenž povstal podle těla z potomstva Davidova*“. Ten „*byl ustanoven Božím Synem v moci podle Ducha svatého skrze zmrtvýchvstání*“. To je vyznání víry a Pavel jej předkládá jako Hospodinovo zaslíbení sdělené ve Starém zákoně (1,2; viz 2 S 7,12-14; Ž 2,1-8). Činí tak proto, abychom si uvědomili dvě věci: (1) jak máme věřit. Pavlova vyznání víry si máme osvojit; (2) že vše, co potřebujeme vědět, již máme ve Starém zákoně. Jen je třeba brát Starý zákon vážně, pozorně mu naslouchat a přemýšlet nad tím.

O Bohu mluví Pavel trojím způsobem: „*Bůh, Syn Boží, Duch svatosti*“. Je to trojí způsob, jak Bůh vstupuje do našeho světa: „*Bůh ústy svých proroků*“ mluví, tedy slibuje a své sliby plní. „*Duch svatosti*“ uvádí Mesiáše Ježíše do role „*Syna Božího*“, tj. „*Pána*“. Jinak je toto uvedení do role Pána – Vládcе popsáno v Christologickém hymnu ve Fp 2,6-11. „*Duch svatosti*“ však také mění člověku identitu, uvádí jej do stavu Syna Božího a to se týká i nás: „*Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží ... Boží Duch dosvědčuje duchu našemu, že jsme Boží děti*“ (8,14.16). „*Titul Boží Syn je ... ilustrací Ježíšova niterného vztahu k Bohu*“ (Ratzinger) a současně označuje „*preexistentního Krista, kterého Bůh poslal, aby přinesl světu spásu*“ (8,3; Bornkamm). „*Mesiáš ... tu předtím již byl v lidském způsobu bytí a svou smrtí a vzkříšením zahájil zmrtvýchvstání*“ (Schweitzer). A „*Syn Boží*“ nám vládne. On je „*naš Pán*“ (1,4 + ještě 13krát). Pavel to později řekne ještě jednou. „*Ježíš vstal z mrtvých, aby byl Pánem mrtvých i živých*“ (14,9). Jej máme poslouchat, jemu máme důvěřovat (1,5), on nás volá (1,6) a jeho máme vyznávat. Na tom záleží naše budoucnost: „*Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li*

ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen“ (10,9). A je-li Ježíš „naš Pán“, pak my jsme jeho služebníky. „Pán“ je v Septuagintě překladem jména Hospodinova. Ježíš Kristus – „Pán“ si člověka podrobuje, což představuje „naprostý škrt přes jakoukoliv autonomii lidské bytosti“. Máme-li v Ježíši Kristu svého Pána, tj. sloužíme-li mu, pak uskutečňujeme jeho, nikoli svou vůli. Přijali-li jsme Ježíše Krista jako svého Pána, pak jsme se současně zřekli své vůle. A opačně: Ipíme-li na své svobodné vůli, ještě není Ježíš Kristu pro nás náš Pán, ještě se necítíme být jeho služebníky.

Mezi původem z Davidova rodu a mocí Božího Syna stojí smrt. Mezi člověkem a Bohem stojí smrt. Přechod do jiné dimenze bytí, kterým prošel Ježíš, se nazývá zmrtvýchvstání. Zmrtvýchvstáním dosahuje syn Davida mnohem vyšší důstojnosti, ba samotné změny totožnosti. Pavel ovšem ví, že neumřel jen syn Davidův, nýbrž Syn Boží (5,10; 8,3.32) Ale „zmrtvýchvstání“ je pro Pavlovy posluchače model, který bude Pavel rozvíjet v **6,3-5.8; 8,11**. „Které předem vyhlédl, ty také předem určil, aby přijali podobu jeho Syna“ (8,29).

Obsah a smysl Ř 1,3-4 velmi výstižně shrnul prof. Souček: „Na svět přišel v plném člověčenství – podle těla – někdo, kdo nebyl jen z těla a dokonce nebyl jen náhodným zjevem, nýbrž byl naplněním dávných zaslíbení prorockých; přišel odjinud, skutečně ze světa Božího, a to se mocně prokázalo jeho zmrtvýchvstáním. Tato nová ... neslýchaná skutečnost, která však zároveň je odhalením odvěké pravdy, lásky a moci Boží, je jediným důvodem činnosti apoštolovy.“